

Dárcovství mateřského mléka z pohledu matek

Mgr. Michaela Abrmanová¹, Mgr. Andrea Schönbauerová, Ph.D.²

¹Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, Zdravotně-sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

²Novorozenecké oddělení, Nemocnice Prachatice, a. s.

Článek se zabývá problematikou sdílení mateřského mléka, tzv. „Milk Baby Sharing“, kdy dochází v důsledku zvýšené poptávky k předávání mateřského mléka od matky dárkyně k matce, která mléko potřebuje pro své dítě mimo prostředí mléčné banky či sběrný. Vzájemné „nelegální“ sdílení mateřského mléka je důvodem k obavám zejména v souvislosti s přenosem infekčních onemocnění, chemických látek či léčiv. V článku jsou uvedeny výsledky výzkumného šetření, které shrnují osobní zkušenosti matek se sdílením mateřského mléka včetně popisu strategie, jak matky mléko získávají, z jakého důvodu ho poptávají a jakým způsobem probíhá jeho předání. Důvodem sepsání tohoto článku je snaha upozornit odbornou veřejnost na přítomnost nebezpečného jevu a vyzvat k hledání účinného řešení tohoto problému.

Klíčová slova: sdílení mateřského mléka, banka mateřského mléka, sběrna mateřského mléka.

Breast milk donation from the mothers' perspective

The article deals with the issue of „Milk Baby Sharing“, where, due to increased demand, breast milk is transferred from a donor mother to a mother who needs milk for her baby outside the environment of a milk bank or collection centre. The illegal sharing of breast milk between mothers is a cause for concern, particularly in relation to the transmission of infectious diseases, chemicals or pharmaceuticals. This article presents the results of a research investigation that summarizes mothers' personal experiences of breast milk sharing, including a description of the strategies mothers use to obtain milk, the reasons for demand, and which way they handle it over. The reason to write this article is to alert the professional community to the presence of a dangerous phenomenon and to call for an effective solution of the problem.

Key words: breast milk sharing, breast milk bank, breast milk collection.

Úvod

Kojení bylo v minulosti jedinou možností, jak zdárně vyživit narozené dítě. Nedostupnost mateřského mléka mohla pro dítě znamenat výrazné poškození zdraví nebo narušení kvality jeho života. V současné době víme, že výživa v prvních měsících života dítěte je naprosto zásadní. Pro novorozence je mateřské mléko nejdůležitější složkou pro správný růst a vývoj. Dle WHO se doporučuje výlučné kojení od narození do šesti měsíců věku s ideálním pokračováním kojení do dvou let. V minulosti se používaly k dokrmování novorozenců kojné. Ty však časem nahradily banky a sběrný mateřského mléka (1). Dle do-

poručení WHO není v ČR dovoleno kojit dítě cizí matkou, či jej krmit neošetřeným cizím mateřským mlékem (2). Pokud nemůže být dítě z různých důvodů kojeno, měla by mu být poskytnuta plnohodnotná náhrada. Pokud však mateřské mléko není k dispozici, nejlepší alternativou je mléko od dárkyně (3).

Dárkyně mateřského mléka

Dárkyně mateřského mléka se získávají v porodnicích nebo ve spolupráci s praktickými lékaři pro děti a dorost. Jedná se o zdravé matky, které neužívají žádné léky, návykové látky, alkohol ani nikotin. Dárkyně musí také podstoupit povinná vyšetření k potvrzení zdravotní nezávadnosti

mléka podle Vyhlášky 137/2004 sb. Jedná se o základní biochemické vyšetření krve, vyšetření na HIV a HBsAg, BWR a hepatitidu C. Dále dárkyně podstoupí výtěry z krku, konečnicku a vyšetření moči. Důležitou roli hraje také věk dítěte. Vlastní kojené dítě by nemělo přesáhnout hranici šesti měsíců věku. Všechny dárkyně podepisují informovaný souhlas, kde souhlasí s podmínkami dárcovství (4). Dárkyně je poučena o způsobu bezpečného odsávání, skladování a transportu mateřského mléka. Domníváme se, že je také důležité, aby měla dobrý socioekonomický status. Měla by žít v prostředí s dobrým hygienickým standardem (5). Dárcovství je akt nesobeckosti, který je hodný uznání, protože ve